

Асаблівасці перакладу тэрміналагічнай лексікі падчас стварэння шматмоўных слоўнікаў

Макарыч М. В.

Беларускі нацыянальны тэхнічны універсітэт

Падчас развіцця навукі і тэхнікі ва ўсе часы ўзнікала вялікая колькасць новых тэрмінаў. Таму тэрміналогія – гэта тая частка агульнай лексікі, якая найхутчэй змяняецца і павялічваецца ў памерах. Адно толькі назвы новых навук і прамысловых галін складаюць бясконцы спіс: мехатроніка, аэраномія, бівоніка, плазмахімія, галаграфія, гідрапоніка і г.д.

Сучасная архітэктурна-будаўнічая тэрміналогія таксама налічвае шмат разнастайных напрамкаў: эрганоміка фасадных тэхналогій, экалагічныя дрэнажаванне, пасіўны дызайн будынкаў, тэхналогія зніжэння экалагічных наступстваў будоўлі, эрганоміка жылых памяшканняў. Гэты спіс можна доўжыць, бо ў галіне сучаснай будоўлі ёсць месца інавацыям практычна ў любым напрамку. Беларускія навукоўцы на сучасным этапе таксама засвойваюць найноўшыя тэхніка-тэхналагічныя напрамкі ў галіне матэрыяльнай вытворчасці. Але паколькі патэнты большасці інавацыйных распрацовак, зробленых ў Заходняй Еўропе ды ў Амерыцы, англамоўныя, існуе тэрэтычная і практычная неабходнасць даследавання сучаснай англійскай архітэктурна-будаўнічай лексікі, вызначэнне асаблівасцяў яе фарміравання, структуры і спосабаў перакладу на беларускую мову.

Аднак адрозненне тэрмінасістэм розных моваў вымагае неабходнасць усталявання і вывучэння менавіта параў тэрмінаў у выглядзе “зыходны тэрмін” – “перакладны эквівалент”. Гэта дазваляе вызначыць разыходжанні ў тэрмінаполі і ў тэрмінасістэме адпаведнай прадметнай галіны. Усталяванне такога кшталту разыходжанняў мае на ўвазе упарадкаванне, стандартызацыю ды уніфікацыю тэрміналогій розных моваў, гарманізацыю тэрмінасістэм дадзеных моваў, што забяспечвае вырашэнне праблем перакладу тэрмінаў і эфектыўнасць міжмоўнай камунікацыі.

З гэтай нагоды кафедрай англійскай мовы №2 праводзіцца даследаванне асаблівасцяў фарміравання лексічнага фонду архітэктурна-будаўнічай падмоўнай сістэмы англійскай мовы і вызначаюцца асноўныя спосабы перакладу англійскіх тэрмінаў на беларускую мову дзеля стварэння лінгвістычнай базы дадзеных для электроннага англійска-беларускага слоўніка. Даследаванне мае на ўвазе правядзенне не толькі словаўтваральнага, але і функцыянальна-семантычнага аналізу англійскай і беларускай лексікі падмовы архітэктурны і будаўніцтва.